

Kdaj in kakšno ustavo bo dobila Kitajska

NANKING, 11. nov.—Jutri se ima sestati tukaj v Nankingu prva narodna skupščina, katero je izbrala Kina v vseh tisočletjih svoje bogate zgodovine. Tudi danes pa se ni odločeno, ali se bodo komunisti in pristaši ostalih strank vdeležili te skupščine. Tudi o tem, kakšna ustava bo na razpravi, še ni nobenih zanesljivih podatkov.

Toda ne glede na to, kakšna

ustava, jasno je, da bo vsa-ka pomenila velik korak naprej na poti do demokracije na Kitajskem. Trenotno je zamenjala absolutno monarhijo diktatura ene same oligarhične stranke.

Kuomintang je že pred leti, še pred izbruhom vojne z Japonsko izdelal predloge za ustavo, predlog, katerega pobijajo različne resolucije, ki so bile sprejete meseca januarja tega leta v političnem posvetovalnem svetu. V tem svetu so bili kuomintang, komunisti, tako-zvana tretja stranka in razni neodvisni predstavniki ljudstva.

Odobreni so bili različni predlogi za liberaliziranje ustave, katere je kuomintang pozneje tudi odobril, ni pa storil ničesar, da jih praktično izvede. Zdaj noče noben prvak kuomintanga povedati, ali se bodo vršile razprave glede ustave na podlagi teh odločenih priporočil, ali na podlagi starega in že ovrženega dokumenta.

Oblast centralne vlade
je poglavito vprašanje

Najvažnejša zadeva je oblast centralne vlade. Čiang Kajšek namreč ni odgovoren narodu — se svoji stranki, kuomintangu. Prvotni predlog ustave hoče, da ni bil odgovoren narodni skupščini, a zahteva, da se bo sestajala le vsaka tri leta. Omejitveni politični svet je priporočil, da naj ima predsednik sicer nekoliko več vpliva kot francoski predsednik, a manj kot ameriški.

Kitajci so v naprej prepričani, da ustava, katero bodo dobili, ne bo dovršena, a se prepričani, da jo bodo mogli s časom spremeniti, dopolniti in izboljšati. Poglavito je, da dobe ustavo, na podlagi katere bodo mogli delati v prid političnega napredka.

Okrajni inženir
McWilliams resignira

Okrajni inženir John O. McWilliams, ki je zavzemal ta uradni položaj 14 let, je včeraj podal resignacijo, ki stopi v veljavo 31. decembra. Ker njegov termin poteče šele čez dve leti, bodo okrajni komisariji izbrali njegovega naslednika. McWilliams je ob tej priliki izjavil, da je o tem že dal časa razmišljati, ker je bila javna služba za njega dejansko, končno pa se je odločil, da jo zapusti in se vrne v privatno življenje, kjer se mu obetajo večji finančni dohodki.

McWilliams je predsednik Plastic Engineering, Inc., ki ima svoje prostore na 8506 Lake Ave.

POROKA
V soboto, 16. novembra se bo v poročila v cerkvi sv. Vida ob 9. uri zjutraj Miss Eleanor Zindarski in Mr. Louis Prijatelj. Nevesta je hči Mr. in Mrs. Zindarski iz 6617 Schaefer Ave., ženin je pa sin Mr. in Mrs. Louis Prijatelj iz 6507 St. Clair Ave. Po poročni slavnosti se bosta novoporočena podala na dvoedensko ženitovanje v Florido. Mlademu paru čestitamo in mu želimo vse najboljše v zakonu!

Avtomobili dražji, istotako milo

Odkar je bila ukinjena kontrola cen, se draginja na vseh poljih stalno veča. Včeraj je General Motors Co. naznanila, da se bodo cene vsem avtomobilih, ki jih producira ta družba, takoj zvišale za \$100. To zvišanje velja za sledeče avtomobile: Cadillac, Buick, Pontiac, Chevrolet in Oldsmobile.

Istotako sta dve največji tovarni mila v deželi naznanili, da se cene mila zvišajo za 60 odstotkov.

ČUDNA UČNA KNJIGA —PRAVIJO

WASHINGTON, 12. nov.—Armada in mornarica sta umaknili iz svojih šol za G. I. učne knjige Paula Gemilla: "Principi in problemi ekonomije." Za razlog so navedli, ker knjiga uči "zemlja in kapital morata biti podražljiva, če se želi doseči, da bi nacionalna ekonomija bila uspešna." Tečaj je bil ukinjen že 4. oktobra zaradi kontroverz, ki so nastale glede uporabe učne knjige.

Republikanske ob- ljube-resnica ali gradovi v oblakih?

Republikanci pravijo, da bodo delali na tem, da se dohodninski davki znižajo za 20 procentov

WASHINGTON, 12. nov.—Republikanski vodja v poslanski zbornici, kongresnik Joseph W. Martin iz države Massachusetts, je danes rekel, da bodo republikanci šli na delo in si želi za svoj prvi cilj znižanje dohodninskih davkov za 20 odstotkov.

Kongresnik Martin je podal to izjavo na prvi konferenci s časnikarji iz torkovih volitev, pri katerih so dobili republikanci večino v obeh zbornicah kongresa, v poslanski in senatni zbornici.

Martin, o katerem se pričakuje, da postane predsednik poslanske zbornice, je dejal, da se bo poskusilo davčno redukcijo izvesti tako, da bi postala učinkovita že s 1. januarjem 1947.

Kje se bo federalne stroške reduciralo, je misterija

Rekel je, da bo tozadevni zakonski načrt predložen 80. kongresnemu zasedanju čim se 3. januarja snide, nakar bo finančni odsek nižje zbornice pričel z delom za "znanstveno revizijo" zveznega zakona na dohodke.

Kongresnik Knutson iz Minesote, ki bo postal predsednik finančnega odseka, že dalj časa trdi, da so republikanci sposobni znižati davke za 20 procentov.

Kje in kako se bodo znižali izdatki zvezne vlade, izjemo izjav, da se bo pristigla "federalna birokracija," republikanci do sedaj še niso pojasnili.

Znano je, da gre 80 odstotkov vseh zveznih izdatkov danes za oborožene sile, da pa bodo republikanci te sile zmanjšali, je skrajno dvomljivo.

Nov grob

JACOB SVIGEL

Po kratki in mučni bolezniji je preminil splošno poznani Jacob Svigel, star 75 let, stanujoč pri hčeri na 31 E. 202 St., Euclid, O. Zena Anna je umrla leta 1944. Bil je svoječaso aktiven pri društvih. Doma je bil iz vasi Martinjak, fara Cerknica, kjer zapuška sestro Marijo Zurga in več sorodnikov. V Ameriki se je nahajal 46 let in je bil član društva Lunder Adamič št. 28 SNPJ. Tukaj zapuška žalujoč hčer Mrs. Mary Marn in sina Franka, pet vnukov, dva pravnuka in sestro Mrs. Frances Gregorič v Jolietu, Ill., ter več sorodnikov. Pogreb se bo vršil v petek popoldne ob 1. uri iz železovega pogrebnega zavoda 6502 St. Clair Ave. ter v družinsko grobnico na Highland Park pokopališče.

ZAROKA

Zaročila sta se dne 1. novembra Miss Dorothy Rijavec, hčerka Mr. in Mrs. August Rijavec iz 6836 Bayliss Ave., in Mr. Charles Schmunck, sin Mr. in Mrs. George Schmunck iz 11516 Moulton Ave. Bilo srečno!

PISMO

Na poštnem uradu B na E. 57 St. in Euclid Ave. imajo registrirano pismo za Mando Zvi-bok (?), katero je bilo naslovljeno na 6314 St. Clair Ave. Pismo je od Matija Juvičevića iz Hrvatske.

Molotov osupnil Ameriko in Anglijo z izjavo, da je Rusija pri volji pristati na inšpekcijo oboroženih sil

WALLACE ZA "EN SVET"

NEW YORK.—Bivši trgovinski tajnik Henry A. Wallace, ki je zaradi svojega stališča glede Rusije prišel v konflikt z zunanjjo politiko Zedinjenih držav in moral podati ostavko v Trumanovem kabinetu, je postal urednik "New Republic." Na sestanek časnikarjev je Wallace nedavno izjavil:

"Kot urednik 'New Republic,' moram nameni, da se borim za en svet progressa in miru."

V mejnem sporu med Bolgarijo in Grško gre za tobačna polja

SOFIJA, 5. nov. (O.N.A.) —Kadar se bodo zunanji ministri velike četvorice lotili vprašanja pogodbe z Bolgarijo, utegne biti mnogo govora o "strategični meji" Grčije. Tukaj v Sofiji prevajajo te besede enostavno z: "tobak".

Ko so nacisti lomastili skozi Evropo in prišli na Bolgarsko, je bila njihova prva skrb, da so postavili svoje straže pred vrata vseh tobačnih, sušilnic in celo na tobačna polja. Predeli Bolgarije, na katerih uspeva tobak, niso posebno obširni — ko maj desetina dežele, toda njihova važnost je velika. Leže pa natančno tam, kjer Grki zahtevajo svoje obmejne pridobitve.

Grška stremi po svetovnem tobačnem monopolu

Grčija sama ima ob Egejskem morju in v Traciji izvrstna tobačna polja. Ako bi ji uspelo pridobiti še sedanje bolgarske predele, bi Grčija v tem pogledu dobila v roke monopol, ki bi ji omogočil kontrolo nad svetovnim trgovim za ta prav poseben aromatični in edinstveni tobačni pridelek.

Dolgotrajna in huda suša, ki je letos zadela Bolgarijo, je omejila njeno izvozno trgovino na dve predmeti — na rožnato olje in tobak. Vsega drugega pa deželi primanjkuje. Tobak je bil sploh najvažnejši vir dohodkov iz inozemstva.

Ker so potrebe dežele po industrijskih proizvodih skoro neverjetno visoke, je razumljivo, da narod in vlada pričakuje za napetostjo odločitve glede mirovne pogodbe, ki bo odločala med drugim tudi o tem, ali bo imela Bolgarija zdravo narodno gospodarstvo ali ne.

PREVZELA DVORANO IN TRGOVINO

Mr. in Mrs. Louis Tanko sporočata, da sta prekulpa poznano dvorano in trgovino od Mr. George Turek na 16011 Waterloo Rd. Prostori bodo v kratkem prenovljeni in nova lastnika se pripravljata prijateljem in znancem za obilen poset.

POGREB

Pogreb pokojne Frances Prince se bo vršil v četrtek zjutraj ob 9:30 uri iz Zakrjškovega pogrebne zavoda, v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

Priznavata dalekosežnost sovjetske izjave na bodoči mednarodni razvoj

NEW YORK, 12. novembra.—Izjava sovjetskega zunanjega ministra Molotova, da je Rusija pripravljena sprejeti priporočilo, katerega je podal ameriški delegat Austin na sovjetski predlog za svetovno razoroženje, da se namreč uvede inšpekcija Združenih narodov nad oboroženimi silami vseh držav, je Ameriko in Anglijo skrajno osupnila.

Rusi so s tem zopet, prav kot na otvoritveni seji zbornice Združenih narodov, zavzeli prvo mesto v mednarodni politični areni.

Molotov je s svojo izjavo, da se Rusija nikakor ne bo upirala mednarodni inšpekciji svojih oboroženih sil, ako isto sprejmejo tudi druge države, drugič v teku enega tedna zavzel iniciativo o vprašanju, glede katerega je britski zunanji minister priznal, da je centralno in najbolj elementarno vprašanje naše dobe.

Osuplost zapadnih sil je nad izjavo mešana z dvomi

Izjava Molotova, ki je padla z učinkom bombe, je bila podana na banketu, katerega je priredila Foreign Press Association na dan obletnice premirja.

Toda osuplost zapadnih sil nad izjavo Rusije je mešana z dvomi. Ameriški in britski krogi se vprašujejo, da-li morda ne gre za propagandno potezo, in da-li bo Rusija pristala na to, da se inšpekcija oboroženih sil začne izvajati, predno bo dosežen mednarodni sporazum za razoroženje.

Gromiko poudarja važnost vprašanja razoroženja

LAKE SUCCESS, N. Y., 12. nov.—Pripravljenost Sovjetske zveze na splošno razoroženje je bila sprejeta z dobrodoščico od strani ameriških delegatov.

V očitnem namenu, da pospeši rešitev tega vprašanja in da se v tem smislu doseže vzajemni sporazum, je sovjetski delegat Andrei A. Gromikov v svojem govoru opozoril politični odbor organizacije Združenih narodov, da se ne trati preveč časa za razpravi glede odnosov med Varnostnim svetom in skupščino na račun bolj važnih vprašanj, kot je vprašanje razorožitve, ekonomski rezultati in prisotnost čet na nesovražnem ozemlju.

Ukinitve uradov OPA

S popolno ukinitvijo OPA je včeraj dobilo 30-dnevni odkaz službe 180 uslužbencev v 18 lokalnih uradih, ki so že zaprti za občinstvo. Uslužbenci, ki so dobili odkaz, se sedaj ukvarjajo edino z delom, da uredijo razne "papirje," ki bodo spravljani v arhive.

PEVSKA VAJA "ZARJE"

Jutri večer ob osmih se vrši vaja za opereto "Čevljar in vrag," katere bo vprizorjena poleg koncerta pevskega zbora "Zarja" na Zahvalni dan, v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Prosi se vse, ki imajo vloge, da so ob pravem času na mestu.

NIKAR SE NE DRŽITE RESNO!

Da, nikar se ne držite resno, temveč se smejte na vso grlo, če pridete v takšno zagato, kot je prišla Miss Helen Bernsee, blagajničarka v nekem čikaškem hotelu.

Sedela je pri blagajni, ko se je pojavil mož in ji prožil listek. Na listku pa je bilo očitno napisano: "Daj mi ves denar, ali pa te ustrelim." Ko je to prebrala, se je Miss Helen začela kar tresti od smeha. To je tolovaja tako zmedlo, da se je obrnil in jo urno popihal.

SEDAJ GA PA KAR PIJTE!

CHICAGO.—Ljubitelji piva so bili danes zelo ohrabljeni, ko je prišla vest iz pivske industrije, da imajo prvič po 1942 letu Zedinjene države pivo dosti — odveč. Še bolj ohrabljeni pa so z poročilom, da bo s 1. decembra najbrže končana prepoved o "uporabi pšenice v pivski industriji."

John J. Prince bo kandidiral za sodnika

Councilman 32. varde John J. Prince je včeraj naznanil, da prihodnje jesen ne bo več kandidiral za sedanji urad, pač pa da bo kandidiral za mestnega sodnika. V zvezi s tem se je takoj pojavilo ugibanje, kdo vse bodo kandidati za mestno zbornico v 32. vardi.

Splošno se sodi, da bodo šli v volilno tekmo bivši councilman Anton Vehovec, demokratski vladni vođa John Rozance, William J. Kastelic, ki je bil v minulih volitvah kandidat za državno zakonodajo, in Ray J. Grdina.

Napad na ne-ameriški pouk

V svojem govoru, ki ga je imel v Clevelandu v "Sunday School Convention" nacionalni tajnik te ustanove, je napadel ne-ameriški pouk v nekaterih učnih knjigah, ki so v rabi. Govornik je omenil, da so mnoge stvari v teh knjigah nasprotne "idealom svobode in ljubezni v naši zemlji in nasprotne Jezusovemu nauku."

Kdor je človekoljub, daruje
za otroško bolnico v Sloveniji

V NEDELJO, 17. NOV.

priredi
MLAD. ZBOR
KONCERT IN IGRO
"Šola v nebesih"
v Slov. del. domu
na Waterloo Rd.
Pričetek ob 4. uri popoldne
ZVEČER PLES

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
4231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HERNDSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
For One Year—(Za celo leto) \$7.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year—(Za celo leto) \$8.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year—(Za celo leto) \$9.00
For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

NENAVADNA JEREMIADA

V izdaji "Saturday Evening Post" z dne 2. novembra, je izšel članek, katerega je napisal neki Leo D. Hochstetter, ki piše, da se je po štirimesečnem bivanju meseca julija vrnil iz Jugoslavije, kjer je bil skozi omenjeno dobo direktor za javno informacijo pri UNRRA-i. Drugih podrobnosti o svojem ozadju ta Hochstetter ne navaja, že na prvi pogled pa je očitno, da gre za človeka nemškega porekla, bodisi, da je bil rojen tukaj, ali pa da je naturaliziran ameriški državljan.

Ta članek je kuriozitet, ne toliko vsled tega, ker je prežet s sovraštvom do nove Jugoslavije, kajti tega smo v ameriškem dnevnem in drugem tisku vajeni kot berač mraza, temveč radi bridkega pritoževanja proti Amerikancem in Angležem, ki se nahajajo v Jugoslaviji kot uradniki UNRRA-e. Članek je v resnici ena sama dolga jeremiada, ki bi bila komična, ako bi se za tendenčnim pisanjem ne skrivala očitna namera, ustvariti nepremostljiv prepad med vzhodom in zapadom ter ameriško javnost, do katere itak ni nikoli prodrla polna resnica o značaju borbe v Jugoslaviji, spraviti v še večjo konfuzijo.

Temeljna misel omenjenega članka je, da so se v upravo UNRRA-e "vthotapili" ameriški "komunisti" in njih "sopotniki," ki da so danes v Jugoslaviji s polno paro na delu proti političnim smernicam ameriške in britske vlade, ki pa na drugi strani navdušeno zagovarjajo stališče Jugoslavije glede Trsta; se ne strinjajo z zadržanjem anglo-ameriških sil v Grčiji ter kritizirajo veliko zaskrbljenost Amerike in Anglije za Italijane, ki so bili včeraj še v taboru sovražnika.

Jasno je, da se beseda "komunist" v članku rabi v istem smislu, v kakršnem so ameriški reakcionarji nekoč napadali predsednika Roosevelta, in kakor so republikanci v baš minulih kongresnih volitvah celotno demokratsko stranko enostavno vrgli v "komunistični koš". Tako pisanje sicer ni pošteno, je pa učinkovito v mešanju pojmov in služi svojemu namenu.

Člankar pa je s svojo najobičajno jeremiado nehoti priznal, da Amerikanci in Angleži, ki so na licu mesta, kot poštene ljudje, nimajo vzroka, da bi potvarjali dejstva, temveč da razumejo veliki napor in žrtve jugoslovanskega ljudstva v vojni in miru in da njegovo zahtevo za pravično razmejitev med Italijo in Jugoslavijo ne razglašajo po vzorcu zapadnjaške diplomacije kot izraz "sovjetske agresije", temveč kot nekaj, kar gre Jugoslovancem po naravnih zakonih, saj vendar ne zahtevajo nič drugega, kakor da se jim vrne njihova lastna zemlja. Koliko čitateljev ameriške revije pa bo sposobnih prodreti skozi strup, ki briže iz članka in priti do jedra, ki ga je člankar izluščil proti svoji lastni volji in nameri, je seveda drugo vprašanje. Za to povprečnemu Amerikancu manjka temeljnega znanja o Jugoslaviji in njenem ljudstvu.

Le tisti, ki ničesar ne ve o razpoloženju jugoslovanskega, zlasti pa slovenskega ljudstva, more trditi, da je ljudstvo Jugoslavije "od komunističnega režima prisiljeno demonstrirati za priklopitev Trsta k Jugoslaviji." In take budalosti se servira široki ameriški publiki kot dokaz, da je Titova vlada diktatorska!

Nam vsem je težko, ker je med našo rodno zemljo in našo novo domovino prišlo do obstoječih trenj. Vemo pa, da ta trenja ne bodo izginila in da ne morejo izginiti, dokler n. pr. odgovorni faktorji v Zed. državah ne spoznajo, da vprašanje Trsta, Gorice in Primorske v obče ni ne "rusko" ali "sovjetsko" vprašanje, temveč čisto in pristno "slovensko vprašanje," za čigar pravično rešitev je šlo v smrt na tisoče slovenskih fantov in mož, ki so se borili v partizanskih odredih proti fašistični Italiji in nacijski Nemčiji, ker so upali, da bodo velike zapadne demokracije, ki so jih v ta boj pozivale, pri mirovni mizi priznale pravične težnje slovenskega ljudstva, da bo vendar le dočkal dan, ko bo živelu združeno pod eno streho. Izginila tudi ne bo, dokler uradna Amerika ne uvidi, da je komunizem Jugoslavije, bodisi z narekovaji ali brez narekovajev, neizogibna posledica neizmerno koruptivnih vlad, ki so tam obstajale pred vojno, in pa strašnega uničenja, ki ga je prinesla vojna. Mar li more kak inteligenten človek trditi, da bi Jugoslavija mogla izvršiti obnovo tisočih porušenih vasi, trgov in mest, da bi bila v stanju spraviti gospodarstvo dežele na tir normalnosti brez kolektivizma

UREDNIKOVA POŠTA

Vabilo na plesno veselico

Cleveland, O. — Društvo sv. Ane št. 4 SDZ bo praznovalo svojo 35-letnico v soboto 16. novembra 1946. Proslava se bo vršila v dvorani Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave. Začetek bo ob 8. uri zvečer. Vstopnina je 75c z davkom priložnim.

V preteklosti je naše društvo vedno prirejalo po 1 ali 2 veselice na leto. Prirejalo je tudi razne bankete, piknike in igre, toda sedaj zaradi svetovno političnih razmer, se je počivalo že dve leti. Ker so se pa časi spreobrili na boljše in veselje, ko se je ta vojna končala in so se naši mladi fantje in možje, naša dekleta in žene, večinoma zmagoslavno povrnil k svojim ljubim staršem, ženam in bližnjim sorodnikom, smo zopet Ančke veselico oživele in da ne boste mislili, da smo že vse pomrle, smo sklenile prirediti za to 35-letnico plesno veselico.

Vabimo članice in cenjeno občinstvo v Clevelandu in bližnji okolici, vse ljubitelje veselice, da nas posetite na tej slavnostni prireditvi, kjer se bomo skupno poveselili.

Upam, da se bo cenjeno članstvo Slovenske dobrodelne zveze vdeležilo v obilnem številu. Me članice vam bomo hvaležne in vam bomo isto ob enaki priliki povrnil.

Vse članice se morate vdeležiti, ker vas za to slavnost veže dolžnost. Pripeljte vsaka svojo soproto. Katere ste še "ledik in frej", svoje zaljubljenke, žene pa svoje može. Ker nas je tudi veliko število takšnih, ki nimamo svojega para in smo vsakovrstne starosti, druge že v visoki starosti, zato pozivamo mlade fante in vdovce, da se tudi mi med seboj pozabavimo v tej veseli družbi. Mogoče vas bo ravno na tej naši veselici doletela sreča, da si boste pridobili katero Ančko in se z njo do svoje smrti skupno združili, da vam bo srce vedno pelo "Ančica, srček moj — ti si moja, jaz pa tvoj!"

Pridite torej, proste zabave vam bo na razpolago, okrepčila v jestvinah in pijači. Za plesalce pa bo skrbela "Pete Smrnik" orkestra toliko časa, da si bomo lahko voščili dobro jutro, a ne "lahko noč".

Na svidenje 16. novembra v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

Mary Bradač, tajnica.

Vabilo k igri "Stari greh"

Cleveland, O. — Dovolite, da vam povem, da sem tudi jaz, spodaj podpisani med tistimi, ki rajši čitajo kot pa pišejo. Zato je to moj prvi dopis.

Kot je zgoraj omenjeno, vpripori naša podružnica igro "Stari greh". Iskreno vabim vse naše občinstvo v Euclidu, Collinwoodu in Clevelandu, posebno pa vse članstvo SANSovih podružnic št. 39, 48 in 106 na to igro v treh dejanjih. Igra je sicer že bila prikazovana pred več leti na St. Clairju in tisti, ki so jo videli, so bili z njo zelo zadovoljni. Navzlic temu naša podružnica je sklenila, da jo zo-

pet vpripori in sicer v našem Slovenskem društvenem domu na Recher Ave., dne 24. novembra. Pričetek bo ob 3:30 popoldne. Zvečer pa bo ples, za katerega igra Vadalov orkester. Da vam bodo naše kuharice pripravile tudi okusno večerjo, je prav gotovo isto kot, da vam bodo naši točaji pripravili postrežbo z pijačo za vašo željo. Torej, kar se tiče vsestranske postrežbe, vam je zagotovljena.

Vsi se zavedate, da je SANS in pomoč staremu kraju, še vedno potrebna, kajti po tako strašnem razdejnanju in opustošenju, ki ga je doživela naša stara domovina, ni niti govora o tem, da jim pomoč ne bi bila potrebna. Mi vsi sicer pošiljamo pakete in druge stvari svojim sorodnikom in prijateljem. Res je tudi, da smo ameriški Slovenci nabrali za otroško bolnišnico dosedaj že \$144.000. Vse je to lepo in služi na čast zavednim Slovincem, toda kvota določena za otroško bolnišnico v Sloveniji, še vedno ni dosežena, še vedno primanjkuje \$6.000. In to vsoto želimo spraviti skupaj vsaj v enem mesecu. Zato gre čisti dobiček te naše prireditve za otroško bolnišnico.

S tem ni povedano, da SANS ne bo treba več, ko bo ta vsota nabrana. Ne, SANS je še vedno potreben iz raznih in važnih razlogov. Na zadnji seji, ki se je vršila v Chicagu, je bilo sklenjeno, da se konvencija, ali kongres vseh SANSovih podružnic vrši spomladi, 30. in 31. maja. To potrjuje, da bo SANS še v naprej deloval in vršil svojo požrtvovalno vlogo.

Pri koncu ne smem pozabiti, da omenim izkušene igrice in igralke, ki imajo razne vloge pri igri. Kar pa se tiče vstopnine, no, ta pa je tako nizka, da me je čisto sram omeniti jo. Zaredi reda pa naj bo — je samo 60c! Ni torej nobenega vzroka, da se ne bi videli v nedeljo 24. novembra v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave., pri ti zanimivi igri.

Frank Zagar, predsednik podr. SANSa 106.

Za mladinski pevski zbor

Cleveland, O.

Najbolj vesel, brezskrben dan je med mladino praznovan.

Odločite se, da boste prišli na Mladinski dan, kjer boste deležni poštenega duševnega užitka in se boste zabavali med mladino ter jim s svojo navzočnostjo dali še več poguma za nadaljnjo delo.

S takimi dejanji boste podaljšali obstoj slovenske besede, ki je kakor otok v morju, angleško govorečega jezika. Da ne boste rekli: Danes je lep dan, bomo šli pa malo ven. Najlepši dan je med mladino praznovan. Čim več nas bo, tem bolje bo. Mladinska prireditev bo v nedeljo 17. novembra v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

J. Tomšič.

Vaš donesek za otroško bolnišnico v Sloveniji bo znak ljubezni in spoštovanja do potrebnih. V ta namen lahko prispevate tudi v uradu "Enakopravnosti".

v eni ali drugi obliki, pa bodisi, da to imenuje komunizem ali karkoli? Če velika in bogata Amerika, katere se vojna fizično niti dotaknila ni, ne more v okviru "svobodnega podjetništva" preskrbeti stanovanjskih hiš za veterane, ki so se vrnili iz vojne, kako bi si mogla opomoči na tak način od vojne upropaščena Jugoslavija?

Kadar bodo odgovorni krogi v ameriški javnosti, uradniki pri časopisih in revijah, in pa možje pri vladi v Washingtonu, začeli o teh rečeh stvarno in pošteno razmišljati, bodo trenja med ljudstvom Amerike in Jugoslavije sama od sebe izginila. V interesu svetovnega pomirjenja in za dobro ljudstva Amerike in Jugoslavije, med katerima ni nobenih vzrokov za nasprotstvo je, da se to čim prej zgodi.

Jugoslovanski tisk o pomoči izseljencev

V septembrski številki glasnika "Jugoslovanskega rdečega križa" je objavljeno izbrano poročilo dr. R. Neubauerja o pomoči in pomožnim akcijam jugoslovanskih izseljencev v Kanadi in Zedinjenih državah. V svojem članku dr. Neubauer pravi med ostalim:

"Naši naseljenici so z dušo in telesom povezani z svojo staro domovino. Oni danes največ mislijo na to, kako da pomagajo svojim bratom in sestram v starem kraju. Združeni s svojimi odbori in povezani z najvišjimi krogi v Zed. državah, oni so vložili veliko napora, da bi pomoč bila čim večja."

Dr. Neubauer omenja organizacije in posameznike, ki delujejo na tem področju v Kanadi in Zedinjenih državah. V svojem članku obravnava tudi vprašanje odnosa jugoslovanskih izseljencev do stare domovine. Omenja socialne in ekonomske razmere, ki so mnoge poglnele v svet, da si poiščejo novo domovino. "Odhajali so v to novo zemljo" — piše dr. Neubauer — "z svojimi tradicionalnimi odlikami poštenja in volje za delo, da bi tako ustvarili boljše pogoje življenja za sebe in svoje v domovini. Toda na žalost, tam daleč, v tuji zemlji, zelo pogosto so našli težke pogoje dela in morali so žrtvovati vse: svojo mladost in svojo moč, v zameno pa so dobili zelo malo.

"Stara Jugoslavija ne samo, da ni nič storila, da bi zaščitila te naše ljudi, da bi jih čim tesneje povezala z staro domovino in skrbela za njihove specifične jugoslovanske kulturne potrebe, temveč je čisto izkoriščala te naše izseljence do skrajnosti in jih tako — odbijala.

"Šele narodno osvobodilni pokret, je takorekoč čez noč postal Jugoslovane pred ameriško javnostjo, na pravo mesto. Čeravno zapostavljeni, jugoslovanski delavci so živili glasno in delovnih in poštenih delavcev. To so nam priznali tudi vodilni ljudje v Minnesoti, ki so izjavili, da seta država ima zahvaliti za svoj razvoj ravno jugoslovanskim naseljencem."

Dr. Neubauer opisuje v tem članku doprinos posameznih jugoslovanskih skupin v korist stare domovine, kot: akcije Hrvaške bratske zajednice, srbskega "Vidovdanskega kongresa", "Makedonske ameriške lige" in posebno omenja SANS in Slovensko narodno podporno jedro. Omenja, da se je po zašlugi gornjih slovenskih organizacij v zelo kratkem času nabralo 100.000 dolarjev za otroško bolnišnico, poleg velikih vsot, ki so bile nabrane v prejšnjih akcijah.

Ta članek dr. Neubauerja je namenjen v informativne cilje, da seznani v enem splošnem pregledu jugoslovansko javnost o delu in važnosti pomoči, ki jo kanadski in ameriški Slovenci, Hrvati, Srbi in Makedonci pošiljajo svojemu staremu kraju.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Duluth, Minn. — Dne 4. novembra je v tukajšnji bolnišnici umrl Frank Belaj iz Virginije, Minn. Bolan je bil dalj časa in imel operacijo na želodcu. Zapušča več odraslih otrok, ki so mu v boleznih pridno stregli, v International Falls, Minn., ločeno ženo, v Willardu, Wis., pa brata Petra. — Vreme je tukaj lepo — pravo indijansko poletje.

Detroit, Mich. — V bolnišnici Harper se nahaja Josephine Spental, ki se je morala podvreči težki operaciji.

Sacramento, Cal. — Z dne 2. dne so se tukaj poročili: Judith M. Podbevšek in Donald M. French, Albina B. Petach in Jake B. Tomsha.

SODNIJSKI PROCES PROTI SLOVENSKIM IZDAJALCEM

(Nadaljevanje)

"Ena je vprašala, če nas bodo pobili. Odgovoril je, da najbrže da, da vse pobijejo."

Duhovniki so izrabljali spovednice za psovke

Kumšetova je živahno pripovedovala. Od njenih besedah je vstajala pred sodiščem spet težka pot preminogih zavednih slovenskih ljudi, ki so jih domači izdajalci do smrti mučili.

"Potem smo čakali še kake tri četrt ure, nato smo šli v sosednjo sobo, kjer sta bila dva spovednika. Šle smo k spovedi. To pa ni bila spoved, ampak pravo zasliševanje pod krinko spovedi.

"Mene je izpraševal, če imam zveze s partizani, če jim nosim hrano, da imam zaročenca pri partizanih. Rekel je: 'Zdaj si pred smrtjo, moraš vse po pravici povedati.'

"Tudi vse druge so izpovedale. Vpraševali smo se, kaj so druge izpraševali in je mati petietnega fanta povedala, da ga je prosila: 'Gospod župnik, prosite zame, da me ne bodo ustrelili, ker imam doma majhnega otroka. Naj me dajo v Nemčijo.'

"Če bi te poznal, bi že prosil, tako pa ne morem, zdaj ni druge pomoči, kot kroglja v glavo," je cinično odgovoril.

"Ponovno so nas signali v vežo, kjer so bili isti krvniki, in še več kot prej. Stale smo tam, zadaj nas pa domobranci, ki so nas tepli, tako grde besede rabili in vse partizanske matere prekleli, vsak ud posebej in tako grde besede govorili, da še nikdar nisem nobenega pijanca v gostilni slišala, da bi tako grdo govoril.

"Neka tovarišica je imela na prsih Boga, ki ga je doma vzela in ga je ves čas nosila s seboj. Žrtve so prosile domobrance, naj jih obhajajo, saj je že polnoč ura in snoči od pete ure niso nič jedle. Domobranci so se norca delali in so rekli, da bodo šle kar gorke v nebesa. Eden od domobrancev je vzel puško in je tovarišico z njo udaril po ustih in rekel: 'Tukaj imaš hostijo!'

"Pretepali so tudi druge tovarišice in tisti, ki je imela križec na prsih, so ga s puško popolnoma stolkli. Tudi Bogka so stolkli. Nato je mati osemih otrok pokleknila pred nje in s povzdignjenimi rokami prosila, naj jo pustijo živo: 'Ako se mene ne usmilite, se usmilite mojih osemih nedolžnih otrok. Nimajo očeta, sedaj naj še mater izgubijo, kdo jim bo dal kruha?'

Na njeno prošnjo so odgovorili s preklinjanjem in s takim pretepanjem, da je padla na tla.

"Potem so nas zopet zvezali. Jaz sem stala zadej, gledala sem v tla in nisem ne jokala in ne prosila. Pogledala sem v tla in rekla: 'Vaših rok se drži kri naj, boljših slovenskih ljudi! Ker niso vedeli, kdo je to rekel, so vse ženske spredaj tolkli s puškami in pestmi. Kakor se je katera oglasila, je bila tepena. Nato so nas signali ven, moje tovarišice so prosile, da domobranci so vpijali: 'Ala, hitro, štiri za zid!'

"Jaz sem jim rekla: 'Dekleta, nikar ne jokajte. Sedaj bomo padle me, pa ne bo dolgo, ko bodo padli tudi ti domobranci.'

Nato so nas gnali čez neko planoto proti gozdu. Tu so nas ustavili. Tovarišica za menoj je vprašala: 'Ali so jame izkopane?' Domobranec pa se je obrnil proti meni in zakrčal: 'Ja prokleta kurba, še jame bomo kopali! Na vrhu boste ležale, naj vas požro psi! Hitro, štiri vstrij, štiri vstrij!'

"Jaz sem stala prva, postavili so štiri vstrij. Zada so repetirali brzostrelke. V tistem hipu sem hitro skočila nazaj in proti grapi. Domobranec je spustil za menoj rafal, a so strelji zadeli debelo bukev. Domobranci so skočili za menoj in streljali tako, da nisem vedela, kaj se godi z me-

noj. To vem, da sem trikrat padla, dobila sem rane po nogah. Ustavila sem se, sezula čevlje in tekla bosa po gozdu. Trikrat sem splezala na hojo, da sem videla Ljubljano, ker mi v gozdu ni bilo nič znano. Dvakrat sem pritekla na isto mesto, ko nisem vedela kam. Slišala sem biti ura, videla sem električne luči domobrancev, ki so me iskali ... slišala sem jih govoriti. Tiščala sem se na hoji, oni pa so bili do 30 metrov pod menoj ... rokava mi je kapljala kri ... roka je bila čisto trda. Potem sem šla na pijavo gorico ... skrivala v smrekicah, tekla bosa po ivju in mrazu, skakala čez grabne ...

"Bila sem trdno odločena, da morajo izvedeti partizani, kako streljajo belogardisti nedolžne ljudi ... Mesec dni kasneje so vzeli še mojo 62-letno mater, sestvo izropali, konje prodali ... Mater so poslali v Nemčijo, kjer je od lakote umrla in v krematoriju zgorela. Danes sem brez matere, oče mi je umrl že po prvi svetovni vojni ... Prosim sodišče, naj te zločince kaznuje, kakor zasluži. Če nas ni bilo skot, da, tudi njih ni, ko jim je krivda jasno dokazana."

Peti dan razprave proti slovenskim izdajalcem je sodišče nadaljevalo 25. avgusta. Dvornica na Taboru je bila še pred sedmo uro zjutraj nabita poslušalci, ki so z največjim zanimanjem zasledovali potek zasliševanja številnih prič. Obtoženci so nam poslušali ves potek, se tu in tam nervozno premikali in večinoma zakrknjeno gledali v tla predse.

Predsednik sodišča, kapetan Modie je najprej prečital nekaj izpovedi iz zapisnika o sodnem procesu v Kočevju za časa okupacije. Iz teh izpovedi se zrcelijo številni zločini nad slovenskim ljudstvom, izvršeni od domaćih izdajalcev, kojim so na čel'evali današnji obtoženci. Važna je izjava belogardističnega vojnega kurata Malovrha, ki je izpovedal, da je postal kurat po škofovi odredbi.

Četniški major Novak ga je takrat prosil, da bi prevzel mesto kurata v njegovem slovenskem četniškem odredu za pohod na Dolenjsko, da bi ljudstvo videlo, da četniki sodelujejo v duhovščini. Naloga kaplana Malovrha naj bi bila omogočiti odredu prehod mimo vaških strah, da bi četnike ne smatrali za partizane in napadle.

Da se je prehod posrečil v najprej obveščal krajevne župnike in dobil kurirje, ki so jih vodili mimo postojank. Ob tistem času so bili četniškemu majorju Novaku spuščeni angloški padalci. Malovrh je pojasnil, da so četniki na tem pohodu "pobili" vaše ljudi s tem, da so (četniki) nosili partizanske kape."

Iz zaslišanja priče Ivana Jerine je razvidno, da so se približno teden dni pred zločini v Logatcu sestali na Vrhniki belogardistični kolovodje Viktor Bonac, Anton Berlot ter Martin in August Maček. V družbi z višjim domobranskim častnikom iz Ljubljane so se domenili o zločinih "ne roke" v Logatcu. Isti kolovodje so se redno sestajali v Logatcu v Gornjem Logatcu pri tedanjem župniku Skubicu in njegovem kaplanu. V Dolenjem Logatcu pa so imeli glavne stanke pri veleindustrialcu Jakobu Mačku. Skoraj po vsakem sestanku so sledile množične aretacije.

TA JIH JE UKANIL!

WARSHAW, N. Y., 12. nov. — Neki Jay M. Smith je drugo sezono sadi naftalinke krogljice skupaj s semenom kumarice. Smith trdi, da so vse vrste insektov in črvov napustile napad na te "naftalinke" kumarce.

FRANCE BEVK:

MED DVEMA
VOJNAMA

ČRTICE IN NOVELE

(Nadaljevanje)

Do pičice tako, kot se bere v starih povestih. Nekateri dekletje odprlo okno, pošepnilo besedo, dalo cvet. Zadržalo je ob fantovski pesmi, ni moglo zaspati do jutra... Saj takrat je bil skoraj še deček, prav zato je lepoto fantovskega hrepenenja doživljal tem globlje. Vedel je, da pride čas, ko mu bo oče dal hišo, a on si bo najdražje, najlepše dekletje vzel za ženo... Te sanje je pretrgala vojna. Komaj se je bil zavedel poslednje skrivnosti svojega nemira, so ga vzele v vojašnice in strelske jarkove. Kvanta je oblatila vse njegove lepe sanje. Postal je bil fant, že je bilo konec najlepših dni; mrknili so žalostno kot sonce sredi poldneva. Postal je utrujen mož. Vrnil se je in našel postarane očeta; mati mu je bila medtem umrla, gospodinjala je sestra. Že koj prvi večer mu je rekel oče: "Prepišem ti hišo, oženi se!" Posestvo je prevzel, a oženil se ni. Svet se je bil spremenil, spremenila so se tudi dekleta. Ali se je bil spremenil le on? Ne, nekaj tujega je bilo v dekletskih pogledih. Pred očmi so mu oživele vse uniformirane množice, ki so se vsa ta leta usipale skozi vasi. Na mesto nekdanjih hrepenenj in pesmi je stopila nezaupljivost in neka neumljiva užaljenost. Fantovske noči se zanj niso več povrile. Ne samo zato, ker ga je bilo vsega zamamilo nekaj drugega, vzrok je bil globlji.

Zatopljen v sladkogrenka čustva spominov se je komaj zavedel, da je prišel do gorske vasi. Ležala je na pobočju, hiše so bile skrite v sadovnjakih, njihove stene obsijane od mesečine. Postal je na klanecu sredi vasi. Ni ga bilo strah v samotni grapi, vendar mu je bila zavest, da je zopet med ljudmi, prijatelji. Rad bi bil srečal človeka, spregovoril z njim besedo ali dve.

Z desnega konca vasi se je oglasila pesem. Peli so fantje. "Sinoči sem na vahti stal tam onokraj potoka..."

Prevzelo ga je, da bi bil stopil k njim. V hipu se je zdrnil.

OGLAŠAJTE V —
"ENAKOPRAVNOSTI"

DVOJE POPULARNIH
ZDRAVIL

Za 61 let so tri generacije slovenskih narodov zadovoljivo rabile in priščno priporočale

TRINERJEVO GRENKO VINO
z vitaminom B-1, kateremu se je pridružil velik tovarš

TRINERJEV LINIMENT
TRINERJEV LINIMENT, priporočan za olajšanje neugodnosti napetih mišic in krčev v mišicah, okolišnosti in bolečin mišicah vsled prevelikega napora, izpostavljanja, ali utrujenosti, si hitro pridobiva naravno priznanje in popularnost. Popularnost TRINERJEVEGA GRENKEGA VINA kot vodilno sredstvo z Vitaminom B-1 za zapreko in želodčne nerednosti, skokoma raste in po vsej pravici. Ne bodite brez leih dveh koristnih produktov. Na prodaj v vseh boljših lekarnah ali pri

JOSEPH TRINER CORPORATION
SLOVANSKO LASTNIŠTVO
JOSEPH TRINER, predsednik
4053 W. Fillmore St.,
Chicago 24, Ill.

Spomnil se je, da se mu mudi. Še neka druga misel se mu je bila posvetila in na mah ubila njegove spomine na fantovske noči. Zavil je na levo in se tiho izmuznil med hišami. Nad vasjo je krenil proti prelazu, ki je v mesečini ko črna rana zijal med dvema hriboma.

Misel, ki ga je obšla na vasi, mu je kot žareča kaplja kanila v srce, zvenela mu je izpod slednjega koraka. Bila je kot tenčica, ki je prepregla vse druge misli in jih podrejela. Iz mesečine se mu je prikazoval dekliški obraz, vedno isti obraz... Kljub čuvstvom, ki jih je gojil do deklet, se je Peter kdaj pa kdaj živo zavedal, da bo moral nekega dne pripeljati gospodinjico k hiši. Ožiral se je za deklicami, ki so med vojno šele odrasle žoli. Zdaj so nosile že svilene jopiče, drzno so pogledovale njihove oči. Petra je bila zagovorila Milka, lepa Rovtarjeva hči, doma so imeli četrto grunto, prav toliko, kot on. Njen smeh je bil lep, nalezljiv. In ko ga je nekoč nagajivo udarila z robcem, se mu je vrgalo srce. In vendar je trpel v svoji notranjosti. Kje so bila dekleta, ki so nekoč koprnela, skrita za lončki nageljnov? Tudi najblajša so bila drugačna kot nekdanji, ni jim docela zaupal. To je Milki povedal, a ona se mu je smejala. Ni ga potolažila, smejala se mu je. Ali je on mogel za to, da je imel tako neumno, občutljivo srce?

V ječi je s sladkostjo in boleščjo mislil nanjo. Bolj z boleščjo kot s sladkostjo. Zaradi nje mu je bilo najhuje, da je bil štiri mesece ločen od sveta. Spremljala ga je v mislih. V trenutkih dvoma jo je stokrat zavrgel. Katero pa hoče? V njem je bilo vse prazno, prazno. In se mu je duša znova oslonila nanjo...

Dosegel je prelaz. Vseokrog se je širil gozd. Obstal je in se ozrl nazaj v dolino. Srce mu je razbijalo. Proč, misli! V nekaterih hišah so še gorele luči. Mesec se je bil znova skril za oblake, le sosednji vrhunci gora so bili obsijani. Od hriba je vela mrzla sapa, tekla čez prelaz v dolino; zdela se mu je, da stoji do vratu v vodi. Mrzlo ga je spreletelo. Stopil je naglo mimo znamenja z zabrisano podobo in se odkril. Spel je po ozki poti, ki je šla skozi gozd in se vila med golim drevjem. Pod nogami mu je hrustal tenek led, ki se je bil razpel čez kotanje človeških in živalskih stopinj.

Bil je brez misli. Roke je držal pred seboj, da ga nizko višje veje niso teple po obrazu. Gozd je bil miren, miren in maren, le lise snega, ki je še ležal v kotlinah, so se svetile. Skozigolo drevje so se odražali grebeni in obronki nasprotnega hriba.

PROTECT YOUR FUTURE

Pomivalke posode
dobjo dobro delo polni ali delni čas. Tovarniška kafeterija. Plača do ure. Dobi tudi obeide in uniforme. Pokličite HE 4444 in vprašajte za Mrs. Guenther.

ZAKAJ JE
POMANJKANJE MILA?

Slišali ste govorice. Tu so dejstva!

1. Obstaja svetovno pomanjkanje masčob in olja. To pomanjkanje prizadeva nas vse. Recimo, letos so mogli izdelovalci mila dobiti komaj eno petino importiranega olja v primeru z letom 1941—mnogo manj tudi domačih masčob in olja.
2. Spričo splošnega pomanjkanja masčob, ne morejo izdelovalci dobiti zadostne količine istih tudi za izdelovanje mila, barv, tekstilnega blaga, obodov (tires), usnjenih produktov, linolija za podove, električnih naprav, itd.
3. V ožgled temu položaju, store ameriški izdelovalci mila kar največ morejo. Predelali so vse razpoložljive masčobe v milo kakor hitro mogoče.
4. Brez pomoči ameriških gospodinj, bi bilo pomanjkanje mila še občutnejše. Preteklo leto se je izdelalo več kot en kos mila od vsakih devetih kosov, ki so bili prodani, iz masčob, ki se jih je prihranilo v ameriških kuhinjah.
5. Ne krivite vašega grocerista. On stori kar more, prav tako kot izdelovalci, da vam dobavi več mila. Potrudite se torej, da prihranite in izročite slednjo kapljo neuporabnih masčob.

Vi lahko odpomorete! ... Hranite neporabne masčobe!

American Fat Salvage Committee

247 Park Avenue, New York 17, N. Y.

Prikazala se je goličava. Gmajne, senožeti, njive; gozdiči, klanci, a ob klanecih hiše. Zemeljske gube, ki so se druga za drugo spuščale v strmo grapo. Pred Petrom se je raztezala domača vas, borna, raztresena kot Izraelov rod.

Celik je postal in posluhnil. Ali je slišal petje fantov? Njihovo vriskanje? Nič? Obhajalo ga je ugodje in hkrati grenkost. Dospel je do prvih hiš; v njihovih oknih ni bilo luči. Stale so pokojne, gluhe, samotne, a ljudi, kot stari znanci. Iz ene izmed njih je bilo iz mraka slišati dremajočo molitev. Da, tam daleč spodaj so še luči. Kje so fantje?

Zgrabil se je z rokami za plot in se čezenj zavijtel na mrzli

travnik. Pod nogami mu je drselo, nenadoma mu je zmanjkalo tal. Znova je padel v klanec. Noge so mu treskale ob kameenje. Bolj ko se je bližal domu, tesneje mu je neko čustvo objemalo srce. Sramovanje nad tem, ker se je vračal iz ječe? Ne, tega ni poznal, saj ni kradel ne ubijal. Neki lesni trgovec je bil svoj čas spravljal pol vasi v ječo, ljudje so se vrnili, takrat jim je bilo sramovanju zaradi ječe zamrlo. Ko je Peter stopal po klanecih mimo dremajočih hiš, se mu je nenadoma zazdelo, da mu je vas zdaj tuja in da je še on tujec v nji. Čemu? Tega ni vedel. Občutek se mu je bil komaj porodil, in se še utegnil potopiti vanj.

(Nadaljevanje sledi)

Manifestacija ljudske kulture na Jesenicah

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

Jesenice, 9. septembra. — Od 31. avgusta do 8. septembra je bil na Jesenicah teden slavnostnih iger. V tem tednu so posamezne kulturne in fizikulture organizacije iz vsega jeseniškega okraja organizirale neštete prireditve, na katerih se je manifestirala duhovna in telesna ljudska kultura, ki zdaj v svobodni državi sproščeno rase in se oblikuje.

Med številnimi razstavami so vzbujale posebno pozornost razstava domače likovne umetnosti s pokrajinskimi slikami, portreti in lesorezi, razstava tiska, gledališka razstava, originalna partizanska razstava in razstava industrijske kovinarske šole z izdelki iz precizne mehanike.

Jeseniške slavnostne igre so bile odprte v soboto 31. avgusta na Titovem trgu, kamor so prišle štafete iz Zgornje Savske doline, Primorske in Koroške plamenice, s katerimi so prižgali ogenj v žari na Titovem trgu. Ta večer je bila v fizikulturem domu slavnostna telovadna aka-

igrišču odigrana partija šaha z živimi figurami.

V torek je bil dan slovenskih žena, ko je bilo na Titovem trgu veliko zborovanje žena, zvečer pa v dvorani Titovega doma slavnostna akademija z razvitjem prapora.

Sreda in četrtek sta bila posvečena pesmi in glasbi. Nastopili so najboljši pevski in tamburaški zbori, razne domače godbe, harmonikarji ter godbe na pihala iz vsega okraja. Višek ljudske umetnosti pa smo doživeli ob nastopih simfoničnega orkestra z Jesenic, kovinarske godbe na pihala ter pevskih zborov iz Radovljice, Hrušice in Bohinjske Bistrice.

V petek so bile na dan slovenske mladine prireditve ves dan.

Dve

odrasli osebi, srednjih let, želita dobiti v najem stanovanje s 4 sobami; v collinwoodski ali euclicki naselbini. Kdor ima za odati, naj pokliče MU 1495.

Hiša in lota naprodaj

za dve družini; 5 in 5 sob, posebna vhoda spredaj; dve garaži. Vse v prvovrstnem stanju. Lastnik prodaja radi odhoda izven mesta. Za podrobnosti se zglasite na 16008 Huntmere Ave., zgoraj.

Lastnik

proda 3 hiše; dve na eni loti, vsaka po 6 sob; fornez, kopalnica in pralna korita. Na drugem lotu je hiša s 12 sobami, 6 spodaj, 6 zgoraj; 2 kopalnici, pralna korita in hrastovi podi. Vpraša se na 1275 E. 59 St.

Jennie Hrovat

Mi imamo najbolj krasno izbero ZAVES, PREGRINJAL ZA POSTELJE IN PREPROGE ZA KOPALNICE

Izplačalo se vam bo napraviti vaše nakupe za božična darila pri nas. Poizveste kako lahko dobite pri nas Nylon nogavice brezplačno.

Parkwood Home Furnishings
7110 St. Clair Ave. ENdicott 0511

Zvečer je mladina priredila na letnem gledališču slavnostno mladinsko predstavo "Princeska in pastirček," ki jo je obiskalo nad 4.000 ljudi.

Sobota je bila posvečena ljudski gledališki umetnosti. Predstave so bile na Jesenicah, Javorniku in Hrušici. Na letnem gledališču na Jesenicah je priredilo jeseniško Slovensko ljudsko gledališče Klinarjevo partizansko dramo "Vida Staša."

V nedeljo 8. septembra je bil teden slavnostnih iger zaključen s folklornim dnevom. Ta dan se je zgrnilo na Jesenice nad 20.000 ljudi, ki so korakali v ogromnem sprevodu po glavnih cestah in ulicah.

V prvem delu sprevoda je bilo nad 50 okrašenih kmečkih voz z narodnimi nošami iz Zgornje Savske doline, iz blejske in bohinjske kotline. Za tem so stopale v sprevodu številne skupine narodnih noš, za njimi pa dolge strunne vrste JA v športnih oblekah. Borce so zastopali vse panoge sodobne telesne vzgoje. Za njimi so korakali fizikultureniki z Jesenic in Javornika, partizani in partizanke v polni bojni opremi, sindikati, organizacije in nepregledna množica ljudstva iz gorenjskega podežlja in Slovenskega Primorja.

Na ljudskem igrišču je bilo veliko manifestacijsko zborovanje, ki so mu med drugim prisostvovali prosvetni minister tovariš dr. Ferdo Kozak, članica glavnega odbora Osvobodilne fronte tovarišica Lidija Sentjurc, zastopniki Jugoslovanske armade, zastopniki ljudske oblasti in zastopniki Slovenskega Primorja.

Po uvodni besedi okrajnega sekretarja Osvobodilne fronte tovariša Andreja Bohinca, je povzel besedo prosvetni minister tovariš dr. Ferdo Kozak, ki je v svojem govoru poudaril, kako je Osvobodilna fronta slovenskega naroda vir novega in neizčrpnega ustvarjanja ljudskih množic. Zastopnik vojske, je naglasil, da sta v Titovi Jugoslaviji ljudstvo in vojska eno, in da je današnji jeseniški praznik tudi praznik vojske. Zastopnik iz Slovenskega Primorja pa je odločno poudaril neomajno zahtevo po priključitvi Slovenskega Primorja k Federativni ljudski

POZORI!

Ker krožijo v naselbini razne vesti glede pošiljanja paketov v staro domovino, vam podajamo nekaj pojasnil.

Naša tvrdka želi posebno naglasiti, da še vedno pošilja pakete od 11 do 44 funtov.

Torej, če želite poslati pomoč vašim sorodnikom v domovino, obrnite se do zanesljive tvrdke

Mihaljevich Bros. Co.
Naša tvrdka je poslala že nad 8.000 paketov in se ni še nobeden zgubil. Vsi so bili prejeti po pravih naslovnikih.

Z ozirom na pošiljanje dolarjev, želimo omeniti, da Narodna banka v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Sušaku in Splitu, izplačuje naše denarne nakaznice (Money Order) direktno in takoj.

Mi pošiljamo denar direktno na naslovnik, kateri ga dobi v desetih ali dvajsetih dneh.

Za nadaljna pojasnila se obrnite takoj na

Mihaljevich Bros. Co.
6424 ST. CLAIR AVE.

republici Jugoslaviji. Množica ljudstva je ob tej zahtevi priredila na igrišču nepopisne manifestacije za Slovensko Primorje in Trst ter z odobravanjem sprejela resolucije, ki so bile poslane maršalu Titu, šefu naše mirovne delegacije tovarišu Edvardu Kardelju in mirovni konferenci v Parizu.

Popoldne smo poslušali na letnem gledališču koncert kovinarske godbe in nastop podeželskih skupin z narodnimi pleisi, godbo, petjem in recitacijami. Nastopil je tudi mešani pevski zbor iz Kobarida, ki ga je množica viharno pozdravljala.

Veliko ljudsko slavlje, ki se ga je udeležilo okoli 20.000 ljudi, je zaključila kovinarska godba s himno "Hej Slovani!"

ŽENSKÉ

ZA ZAVIJANJE
PAKETOV

Polni čas ali 5 ur dnevno

Tedenska plača

Zglasite se na

Employment Office

8. nadstropje

THE HALL BROS.
CO.

SNAŽILKA

za

ČIŠČENJE
URADOV

Tedenska plača

Od 5. pop. do 10. zv.

vsaki dan razen ob sobotah

Prednost ima ženska, ki živi v Euclid, Ohio

GEOMETRIC
STAMPING CO.

1111 East 200 St.

POMOČNICE ZA
URADNIŠKI
LUNČ ROOMDelajte v čistem, prijetnem
ozračju.

Morate biti večji angleščine.

Samo čedne, snažne in večje
žene v starosti 20 do 35 let
se naj prigrasijo.

Plača \$29 za 40 ur dela.

Dobi se obeide in uniforme.

Zglasite se pri

THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.

Soba 901

700 Prospect Ave.

MOŠKI DOBE DELO TAKOJ

NEIZURJENI TEŽAKI ZA

Bottling & Shipping Dept.

nočni šift od 4.30 pop. do 2.30 zj.

5-dnevni tednik; stalno delo. Dobra plača od ure.
Plača tedensko. Počitnice s plačo; delavske podpore.

Zglasite se na

EMPLOYMENT OFFICE

vsaki dan razen sobote od 8. zj. do 5. pop.

CARLING'S BREWERY
9400 QUINCY AVENUE

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

VELIKO ZANIMANJE SOVJETSKIH STUDENTOV ZA SLOVANSKE JEZIKE

Sovjetska mladina kaže veliko zanimanje za učenje jezikov bratskih slovanskih držav. Letos se je prijavilo na filološki fakulteti moskovske državne univerze v oddelku za učenje slovanskih jezikov veliko število študentov. Vsi sprejeti dijaki so končali srednjo šolo z zlato ali srebrno kolajno. Za slavišči predavanja so izbrali visoko kvalificirane profesorje, ki so že pričeli z rednim delom.

PREMEMBA LASTNOSTI MESTNE HRANILNICE V NOVO MESTU

Na predlog izvršnih odborov okrajnega, okrajnega in mestnega ljudskega odbora v Novem mestu je vlada ljudske republike Slovenije izdala odločbo, po kateri preneha poslovati mestna hranilnica v Novem mestu. Vsa aktiva in pasiva tega zavoda prevzame denarni zavod Slovenije.

TRŽNE CENE V LJUBLJANI Z DNE 7. SEPTEMBRA

Zelenjava: solata 8—10 din, radič 5—8, kislje zelje 15, ohrovt 6, Karfiola 8—10, kolerabice 4—5, kolerabe 2—4, paradiznik 4—5, kumare 3—4, kumare 2—4, fižol v stročju 6—10, čebula 6, krompir 3—4, korenje 5—6, paprika 20 din za kg.

Gobe: jurčki 6—10 merica; sadje: jabolka I. vrste 4—6.50, II. vrste 3—3, III. vrste 2—3; hruške: I. vrste 7—8.50, II. vrste 5—6, III. vrste 2—4; češnje 6—7, breskve 7—9.50, grozdje 12—16.50, mandeljni 29, luščeni 157, lešniki 29 din za kg. Mlečni izdelki in jajca: sir kačkavaj 90, trapist I. vrste 90—100, II. vrste 80, sirček 20 din za kg; jajca 3—4 din za komad; perutnina: piščanec 50—75, kokoš 100, petelin 120—150, raca 100 din.

RUDARSKA RAZSTAVA V TRBOVLJAH

Trboveljski rudarji so sredi preteklega meseca organizirali v Trbovljah večjo rudarsko razstavo, ki prikazuje v posameznih odsekih, kako ti podzemeljski minerji kopljejo in dvigajo premog, ga čistijo in sortirajo. V miniaturni seznanja razstava laika s celotnim potekom proizvodnje premoga. Po lično zgrajenih šahtih in rovih tečejo tračnice z vagončki, ob strani teče po tekočem traku premog na separacijo, v drugem rovu je vlačilec vagončkov, v posebni stavbi pa vse orodje, ki ga potrebuje rudar pri svojem delu in razven njega rešilne naprave.

MOŠKI IN ŽENSKO

KI MORAJO NOSITI OPORE (trusses)

bodo dobro postreženi pri nas, kjer imamo moškega in ženske, da umerita opore. Lekarna je odprta ob nedeljah.

Mandel Drug

LODI MANDEL, Ph. G., Ph. C. SLOVENSKI LEKARNAR 15702 WATERLOO RD. Cleveland 10, Ohio. Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 dopoldne do 10. zvečer. Zaprta ves dan ob sredah.

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

trebuje rudar pri svojem delu in razven njega rešilne naprave.

SMARTNO PRI SLOVENJGRADCU

V Šmartnem pri Slovenjgradcu ljudje z voljo in požrtvovalnostjo obnavljajo požgano šolo. Otesali so že les za ostrejšje, treba ga je samo še dvigniti na stavbo in šolsko poslopje bo pod streho. Skupaj delajo vsi, mladina, žene, kakor tudi 60-letni starčki in pravijo: "Sedaj ni čas za počivanje, ko bomo gotovi, se bomo pa vsi skupaj veselili našega uspeha."

REGULACIJSKA DELA PRI PESNICI SO KONČANA

Delo na Pesnici je končano, brigadniki so okrog 1. septembra odšli v šolo, v delavnice in v tovarne, v svoje vsakdanje življenje. Zaključna slavnost je bila 1. septembra v Mariboru. Trajala je ves dan. Zjutraj so se mladinci brigad pripeljali v Maribor, kjer jih je na lododvoru pričakalo več tisoč Mariborčanov, ki so navdušeno vzklikali delavni mladini in vojaška godba, ki je potem, ko so se uvrstile v spreved, spremljala brigade.

Ob 10. uri dopoldne so se brigade zbrale na glavnem trgu, kjer je bila pred okrašenim Rotovžem postavljena tribuna, na kateri so se zbrali zastopniki oblasti, vojske in glavnega odbora MLS. Slavnost se je pričela s himno delavskih brigad na Pesnici. Poročano je bilo, da so mladinci naredili 1040 metrov nasipa, izkopali 39.500 kubikov zemlje in obvarovali pred poplavi lep kos rodovitnega pujskega polja.

Slavnostno zborovanje je zaključil mimohod delovnih brigad. Ponosna in samozavestna, zavečajoča se, da je nosilka bodočnosti, je stopala zagorela mladina delovnih brigad mimo Mariborčanov, ki so jo pozdravljali s ploskanjem in navdušenjem vzklikanju njenemu idejnemu in delovnemu poletu.

KMEČKI PRAZNIK V BOHINJU

V nedeljo 1. septembra se je zbralo v Bohinju slovensko ljudstvo od blizu in daleč. Tudi tovariši iz Primorske in zastopniki oblasti so prebili tam nepozaben dan ob vznosu gorenjskih velikanov. Sedaj, ko je zopet zasijala svoboda, se je bohinjski rod vrnil vriskajoč na

Veteran

in žena z majhnim otrokom nujno potrebuje stanovanje s 4 ali 5 sobami. Kdor ima za oddati, naj pokliče EN 0991.

Naprodaj

je hiša s 6 sobami, v dobrem stanju. Na 607 E. 97 St. Cena \$8,500. Se tudi zamenja za manjšo hišo v naselbini med E. 65 in E. 71 St., od jezera do Superior Ave.

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 East 61 Street
HE 2730

Uncle Sam Says

Was the victory won on the battlefield at so high a price wasted in your case? Are you doing anything this Armistice Day about making your future a happier, brighter future? How should my nieces and nephews observe Armistice Day? First, honor the memory of the Americans who died for the security of all we hold dear. Then, make the day a day of action on behalf of your security. Rejoin the Payroll Savings Plan. Sign up for security.

delo za boljše bodočnost vseh. To nam je povedal na dan svojega praznika.

Ob 11. uri dopoldne je zvočnik napovedal prihod povorke. Gorenjci v narodnih nošah na konjih, kmečka mladina z delovnim orodjem, partizansko taborišče, gorske vile, ki predstavljajo staro bajko o Zlatorogu: ličkarji, mlatilci, sirarji, kovači, oglarji in drugi so živo prikazali življenje kmeta in delavca. Pozdravljali so nevesto iz 18. stoletja: kmetje so v smehu in petju peljali njeno balo, vriskajoč planšar je gnil živino. Spreved je zaključila skupina slovenskih narodnih noš.

Sledili so razni govori, nato pa se je razvil kulturni program, v katerem je Bohinjec dokazal, kako je znal ohranjevati in bogatiti slovenski narodni zaklad. Razvil se je daljši pevski program in za tem plesni program. V živahnih gibih se je zrealila duša kmečkega rodu, ki ni le v trdem delu in neizprosni borbi, ampak tudi v pesmi in umetnosti izrazil veselje in voljo do življenja.

NOVO ŽIVLJENJE V HALOZAH

Haloze so bile v predprilski Jugoslaviji najbolj izkoriščani in obenem pozabljeni del Slovenije. Le vinski trgovci in gospodski lastniki vinogradov so pri-

hajali tja in bogateli na račun njih žuljev. Ko je po zimi v vinčarskih bajtah že zdavnaj zmanjkalo kruha ali pa so hranili peščico zrnja za večje praznike, so lastniki vinogradov v zidanicah gostili in napajali svoje znance z vsem, česar se jim je, že itak prenasitenim, še za hotelo. Čeprav niso sami nikoli prijeli za delo in je šlo vse na račun delovnega ljudstva.

Danes pa je tudi v Halozah drugače. Sedaj imajo tam množične organizacije, ki se borijo za izboljšanje razmer, prebuja se zadrugištvo in agrarna reforma jim je dala zemljo. Goriče bodo letos prvič rodile njim samim, ki so jih vedno obdelovali. Pesem klopotev Haložanu še nikoli ni bila tako lepa kot letos, ko bo prvič bral na svojem.

V dnevih od 5. do 12. avgusta se je v Halozah v Leskovcu mudila zdravstvena in prosvetna ekipa. Zanimiva so bila predavanja, ki so jih poslušali v šoli in zdravstvena razstava, ki so jo tam priredili. Zaščitna sestra Zora Heraković je hodila po vaseh, obiskovala bolnike in dojenčke ter povsod pomagala z dobrimi nasveti.

Zavedajoč se ljudskih potreb, zdravstvena ekipa ni prišla praznih rok. Glavni odbor Rdečega križa je podprl požrtvovalne zdravstvene in zaščitne sestre s milom, brisačami in v zdravili, kar so sporazumno s krajevnim ljudskim odborom in edini- co Rdečega križa v Leskovcu razdelili med najbolj potrebne. Zavod za zdravstveno zaščito mater in otrok v Ljubljani je za razdelitev poklonil plenice.

MAY BE AMBASSADOR . . . Monica Milne, 28, daughter of a London surgeon, has been named Britain's first woman diplomat with an appointment to the permanent staff of the foreign office. She may become England's first woman ambassador.

NAZNANILO

Členjenemu občinstvu, prijateljem in znancem sporočamo, da smo prekupili od George-a Turek-a, dobro poznano poslopje in dvorano, ter trgovino

na 16011 Waterloo Road

KJER VAM BOMO ODSLEJ NAJBOLJE POSTREGLI
Se priporočamo za naklonjenost

MR. IN MRS. LOUIS TANKO

16011 WATERLOO ROAD

SENZACIJSKA RAZPRODAJA SUITS IN SUKENJ

Nakup te fine zaloge po nižji kot "wholesale" ceni, nam omogočuje dati vam te izredne posebnosti

SUITS Vrednosti do 39.95 20.00

SUKNJE Vrednosti do 39.95 20.00

Otroške suknje Vredne 10.00

25 SUKENJ Neverjetno 6.95

NYLONS 51 Gauge prvovrstne kakovosti NABAVITE SI JIH DOKLER SO V ZALOGI

Razprodaja se prične v četrtek, 14. nov.

IN SE NADALJUJE ZA 10 DNI

OBLEKE — KLOBUKI — SPODNJE PERILO

Poslužite se našega načrta za shranitev nakupov
WATERLOO STYLE SHOP
15333 Waterloo Rd.
VSI NAKUPI SO KONČNO-VELJAVNI

Tudi okrajni odbor Rdečega križa v Ptujju je poslal zaboj.

PIONIRJI SO SE VRNILI IZ ALBANIJE

Slovenski pionirji so se dne 29. avgusta vrnili v Ljubljano, ki so skupno z ostalimi jugoslovanskimi pionirji preživeli dva meseca v Albaniji. Letovali so v pionirskem taborišču v Draču ob morju, kjer so se prav dobro počutili.

ZDRAVSTVENA SKUPINA V LJUTOMERSKIH GORICAH

V nedeljo 1. septembra so krenili drugič iz Maribora z zdravstveno ekipo, sestajejo iz 20 zdravnikov, 8 lekarnarjev, 20 bolničarjev in bolničark ter ostalega zdravstvenega osoblja na teren, tokrat v Svetinje v Ljutomerskih goricah. Organizirali so vse mariborske zdravstvene ustanove, vzeli s seboj zložitiv rentgenski aparat in vse druge zdravniške pripomočke. Z njim iso bili tudi zobozdravniki in specialisti iz vseh zdravstvenih panog.

Lahko bi opravili veliko dela, vendar pa je bil odziv ljudstva

HITLER BELIEVED ALIVE . . . Lt. Col. W. F. Heimlich, Columbus, Ohio, army intelligence officer, who directed search for Adolf Hitler. He believes that the former Fuehrer and his mistress are still alive and in hiding.

zelo skromen. Za to je več vzrokov. Eno je, da je podeželsko ljudstvo deloma nagnjeno še k nezaupljivosti, deloma pa ne more razumeti, da bi bila neplačana zdravniška pomoč enako vredna visoko plačanemu delu zasebnih zdravnikov. Seveda je tako zadržanje v škodo ljudstvu samemu. K sodelovanju niso bili pritegnjeni krajevni zdravniki, kateri bi lahko pomagali s svojimi bogatimi izkušnjami. Izvršenih je bilo 300 zdravniških ordinacij in se je izdalo okrog 150 receptov. Ugotovilo se je precej pljučne tuberkuloze, kar narekuje čimprejšnjo ustanovitev protituberkuloznega dispenzija v teh krajih.

V GORICAH OBNAVLAJO SOLO

V Goricah na Gorenjskem popravljajo šolo. Pri tem delu pomagajo tudi žene, saj se bodo v tej šoli učili njih otroci in z njeno pomočjo rasli v dobre in zrele ljudi. Zato so vse žene iz Goric na svojem sestanku sklenile, da bodo 16 ur udarniško delale pri obnovi domače šole. K temu poročilo naj bo še dostavljeno, da žene iz Goric tudi dobro pojejo in zelo rade igrajo. Pred nedavnim so šle igrati celo v Trstenik. Tudi knjige be-

rejo prav pridno. Mladina ima v vasi knjižnico, kamor si ho- dijo žene izposojevati knjige.

Christmas Seals

... Your Protection Against Tuberculosis

Proda se

hiša za 3 družine; nanovo prebarvana; v dobrem stanju. Blizu E. 118 St. in Wade Park Ave. Mesečni dohodki \$123. Cena zmerna in je odobrena G. I. ocenitev. GL 9487.

Circulator

grelec na premog, ki greje 5 sob, se proda po zmerni ceni. V prvovrstnem stanju. Vpraša se na 7002 Becker Ct., Suite 1, med E. 70 in E. 71 St.

PLINSKE FORNEZE

pravilno inštaliramo

VAM TAKOJ INŠTALIRAMO

Pokličite nas, ko imate sitnosti z vašo grelno napravo

Great Lakes Furnace Co.

Naše geslo je — "Jamčeni in zadovoljivi rezultati"

3068 EAST 116th ST. — CE 9173

PRETEHTAJTE

to 2¢ vrednost
predno kupite

NOVO KUHINJSKO PEČ

Seznami kažejo, da stane manj kot dva centa, poprečno, da se obede za celi dan skuha s ekonomičnim, vse-uporabnim plinom.

Premislite kaj ta 2c vam prineseta—vso udobnost današnje avtomatične plinske peči, natančno kontrolo temperature kuhe in pečenja, brezdimno praženje, celozivljenjske burnerje, cele obede skuhane, ko greste na kupovanje ali na obisk.

THE EAST OHIO GAS COMPANY